

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 35.051.182 у Львівському
національному університеті
імені Івана Франка
79000, м. Львів, вул. Університетська, 1

Рецензія

**на дисертацію Лань Оксани Богданівни «Режисура одноактної
хореографічної вистави: теоретично-практичний аспект»
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 02 Культура і мистецтво
за спеціальністю 024 Хореографія**

Актуальність обраної теми. Дисертація Лань Оксани Богданівни присвячена вивченню ключових принципів режисури видовищно-театралізованих заходів в процесі створення нових форм хореографічного мистецького твору, зокрема таких, як балет-перформанс, танцювальна (хореографічна) вистава, театралізований концерт хореографічного колективу та інші.

Зосереджено увагу на особливості прояву режисури в одноактному форматі танцювального твору. Запроваджено застосування таких прийомів режисури як сценарно-режисерський хід та монтаж, а також елементів перформансу та імпровізації. Окреме місце відведено проблемі створення одноактної хореографічної вистави колективом авторів-хореографів та специфіці їхньої взаємодії для досягнення консенсусу в розробці задуму. Розглянуто особливості творчої реалізації балетмейстерського проекту, а саме, процесу втілення особливого ідейно-тематичного та емоційного змісту нового твору – одноактної хореографічної вистави. Дослідження здійснено вивченням впровадженого досвіду молодих хореографів України здобувачів вищої освіти кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка та авторського досвіду щодо

створення нових форм хореографічного твору та специфіки його режисури та інших митців України та світу.

Отже можна констатувати беззаперечну актуальність зазначеної теми відповідно до переліку напрямків вивчення хореографії згідно паспорту спеціальності та стандарту третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, що дозволяє вивчати мізансцену через міждисциплінарний комплекс.

Наукова новизна, обґрунтованість і вірогідність наукових положень висновків та рекомендацій. Ця дисертаційна робота є комплексним дослідженням в хореографічному мистецтві, яке розкриває актуальне наукове та практичне завдання режисури одноактної хореографічної вистави.

Вперше:

- окреслено новітні конфігурації одноактної хореографічної вистави (кінця ХХ століття – початку ХХІ століття) та охарактеризовано найбільш використовувані форми;

- виокремлено основні засоби застосування сценарно-режисерського ходу, а також прийомів перформансної дії, як сполучної ланки між епізодами в сценарії одноактної хореографічної вистави;

- доведено особливості тематично-проблемного підходу створення сценарію хореографічних вистав;

- запропоновано нові застосування специфічних видів монтажу у втіленні одноактної хореографічної вистави.

- розширено наукові напрацювання щодо осмислення проблематики процесу створення танцювальної вистави в умовах колективної творчості авторів-хореографів.

Системно розглянуто генезису виразних засобів формування одноактної хореографічної вистави ХХ – початку ХХІ ст.;

Розглянуто особливості поширення форми одноактної хореографічної вистави у хореографічному мистецькому просторі України;

Уточнено особливі soft skills молодого хореографа в аспекті розвитку його світогляду та в умовах колективної творчості в мистецьких середовищах

України.

Практичне значення одержаних результатів. Практична цінність дослідження О. Б. Лань полягає у застосовуванні на практиці запропонованих режисерських прийомів (сценарно-режисерського ходу, принципу монтажу, імпровізації та використання перформансної дії) у створенні нових неабияких за змістом і формою синтезованих танцювальних творів, що сприяють розвитку хореографічного мистецтва України на фаховому рівні в системі вищої освіти України та підготовки професійних хореографів. Проаналізований та висвітлений європейський довід, дозволив сформулювати ґрунтовні принципи новітніх режисерських прийомів, що сприяють формуванню молодого покоління хореографів, інтегрувати їх у європейський простір. Крім того, результати дослідження можуть використовуватися для реалізації творчих проектів мистецьких осередків, а також комплексно або частково застосовуватись в освітніх компонентах «Мистецтво балетмейстера», «Режисура хореографічних творів», «Організація та режисура заходів у хореографії», «Практикум з мистецтва балетмейстера» та інших дисциплін освітньо-професійних програм зі спеціальностей «Хореографія» та «Сценічне мистецтво» у закладах освіти різних освітніх рівнів.

Загальна оцінка дисертаційної роботи та повнота викладу одержаних результатів дослідження в опублікованих працях. В анотації дисертації викладено її зміст та представлені основні результати дослідження. Вона дає цілісне уявлення про роботу та відповідає встановленим вимогам до дисертаційного тексту. Основні положення дисертаційної роботи О.Б. Лань висвітлені в 15 одноосібних публікаціях (з них 4 фахових), які відображають основні положення та розвідки дослідження, відрізняються своєю науковою новизною. Основні засади, положення та висновки дисертаційної роботи оприлюднено в формі чисельних наукових доповідей та обговорено на міжнародних та всеукраїнських конференціях, конгресах, наукових семінарах, майстер-класах, мистецьких програмах та проектах. При розгляді дисертації Лань Оксани Богданівни порушень академічної доброчесності не виявлено.

Дисертацію написано державною мовою з дотриманням усіх вимог до наукового тексту.

Зауваження та запитання щодо змісту дисертації.

1. Актуальність даного дослідження та власне й завдання дисертаційної роботи «сформовано на основі аналізу практичного досвіду молодих хореографів України (з 90-х років ХХ ст. до 20-х років ХХІ ст.)» (с. 17). Також згадується в підпункті 1.2. «Необхідно зазначити, що форма одноактного хореографічного твору (балету, танцювальної вистави, синтезованої хореографічної вистави) в Україні була присутня у творчості хореографів ще на початку становлення України в 90-х роках ХХ ст.» (с. 66). До аналізу творчості яких балетмейстерів-постановників, в тому ж числі молодих хореографів України 90-х років ХХ століття, звертались у своєму дослідженні? Наведіть конкретні приклади проаналізованих постатей хореографічного мистецтва 90-х років ХХ століття та яка творча доля цих хореографів сьогодні.

2. Наскільки досвід європейської школи режисури одноактних хореографічних вистав ХХ століття та новітні інтерпретації цього досвіду новим поколінням провідних балетмейстерів світових шкіл хореографічного мистецтва прослідковується в роботах молодих хореографів України початку ХХІ століття, як цей досвід видозмінюється в їх хореографічних проектах, які нові знахідки пропонують українські митці, що мають унікальні, неповторну ознаки? Чи можемо констатувати факт започаткування національної української школи режисури одноактних хореографічних вистав?

Наведені дискусійні положення, що містяться у дисертації, свідчать про перспективність подальших досліджень за її тематикою і разом з висловленими зауваженнями і виявленими недоліками не зменшують наукової і практичної цінності отриманих здобувачем результатів.

Загальний висновок. Дисертація Оксани Богданівни Лань представляє собою доскіпливу, актуальну, самостійну та завершену наукову працю. Вона відповідає встановленим вимогам, розглядає невирішені аспекти

хореографічного мистецтва, володіє науковою новизною, має практичне значення і відкриває перспективи для подальших досліджень.

Отже, дисертаційна робота «Режисура одноактної хореографічної вистави: теоретично-практичний аспект» Лань Оксани Богданівни відповідає чинним вимогам п.п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами від 21.03.2022 р. № 341 та від 19.05.2023 р. № 502), а її автор, Лань Оксана Богданівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 024 Хореографія.

Рецензент:

кандидат мистецтвознавства, доцент,

доцент кафедри режисури та хореографії

факультету культури та мистецтв

Львівського національного

університету імені Івана Франка

Олександр ПЛАХОТНЮК